

Toelichting van DNB op de consultatiereacties op het good practices document ‘fiscale integriteitsrisico’s bij cliënten van banken’

Op 6 februari 2019 heeft DNB de consultatieversie van het good practices document fiscale integriteitsrisico’s bij cliënten van banken gepubliceerd. De hoofdvraag bij deze consultatie was of deze good practices voor banken voldoende duidelijk zijn en de banken daadwerkelijk voldoende handvatten bieden om te voldoen aan de wettelijke eisen voor het beheersen van (fiscale) integriteitsrisico’s.

DNB heeft twee Ronde tafel bijeenkomsten georganiseerd ter bespreking van het good practices-document, met respectievelijk bestuurders en experts van banken en met externe adviseurs.

In deze consultatieronde hebben we van verschillende banken en de Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) reacties ontvangen, inclusief aanvullende good practices die specifieke banken in hun bedrijfsvoering reeds toepassen. DNB waardeert de inspanningen van de banken en de NVB om bij te dragen aan het definitieve good practices document. Alle consultatiereacties zijn zorgvuldig bekeken en waar passend verwerkt in de definitieve good practices.

In aanvulling op het definitieve good practices document vindt u hieronder een toelichting op de belangrijkste punten die door (meerdere) banken en de NVB naar voren zijn gebracht in hun reacties.

1. (Juridische) status van de good practices

In de verschillende consultatiereacties hebben de banken gevraagd naar de (juridische) status van de good practices en verzocht om dit nader te expliciteren in het document.

Naar aanleiding hiervan heeft DNB in Hoofdstuk 1 paragraaf 1.1. en Hoofdstuk 2 paragraaf 2.4 een nadere toelichting opgenomen waarin de juridische status van het good practices document nader wordt toegelicht:

Deze guidance is juridisch niet bindend. Banken kunnen naar eigen inzicht gebruik maken van de good practices maar zijn hiertoe niet verplicht. Dit document is geen juridisch bindend document of beleidsregel van DNB als bedoeld in artikel 1:3 lid 4 Algemene Wet Bestuursrecht en heeft of beoogt geen rechtsgevolg. Dit document komt niet in de plaats van wet- en regelgeving en beleids- of toezichthouderregelingen op dit gebied. De in dit document opgenomen voorbeelden zijn niet uitputtend en zullen niet per definitie in alle gevallen als voldoende zijn aan te merken. Eveneens betekent dit niet dat compliance met de regelgeving alleen maar te bewerkstelligen is middels het volgen van deze good practices. Zij zijn een handreiking voor de uitleg en toepassing van de wettelijke verplichtingen.

Verder is in de consultatiereacties gevraagd nader te expliciteren welke verwachtingen DNB heeft ten aanzien van de vraag in hoeverre banken deze good practices daadwerkelijk moeten implementeren in hun bedrijfsvoering.

Naar aanleiding hiervan heeft DNB in Hoofdstuk 1 'Inleiding' nader toegelicht hoe banken deze good practices kunnen gebruiken voor de invulling van de wettelijke norm.

2. Onderzoek fiscale integriteitsrisico's: Belastingontduiking versus belastingontwijking

In de verschillende consultatiereacties hebben de banken aangegeven dat de reikwijdte van de good practices zou moeten zien op belastingontduiking en niet op belastingontwijking.

Banken hebben aangegeven hun rol als poortwachter vanzelfsprekend te erkennen waar het belastingontduiking door cliënten betreft. Ten aanzien van belastingontwijking hebben enkele banken aangegeven vraagtekens te hebben bij hun rol en verantwoordelijkheid als poortwachter.

Om belastingontduiking van belastingontwijking te onderscheiden bestaat reeds een onderzoeksplicht voor instellingen, op grond van de Wet op het financieel toezicht (Wft) (integere bedrijfsvoering) en de Wet ter voorkoming van witwassen en het financieren van terrorisme (Wwft) (cliëntacceptatie en cliënt-monitoring). Om te voorkomen dat banken betrokken raken bij belastingontduiking door cliënten, zullen banken ook belastingontwijkende structuren moeten beoordelen op kenmerken van belastingontduiking. DNB wil met de good practices praktische handvatten bieden om risico's op belastingontduiking te herkennen in (cliënt)structuren en -transacties die (door de cliënt) zijn vormgegeven als fiscaal-gedreven structuren en transacties. Ook ten aanzien van de door de bank te nemen vervolgstappen bij mogelijke belastingontduiking, zoals het opvragen van nadere informatie bij de cliënt of het doen van nader onderzoek naar cliënten(groepen)door de bank, worden in de good practices praktijkvoorbeelden gegeven. Elke bank kan hieraan individueel een nadere invulling geven.

Ook wanneer geen sprake is van risico's op belastingontduiking, verwacht de wetgever ten aanzien van belastingontwijking een nadere onderzoeksinspanning van banken. Enerzijds om te voorkomen dat banken handelingen verrichten die in het maatschappelijk verkeer als onbetamelijk worden beschouwd en anderzijds om te voorkomen dat cliënten door hun handelwijze van belastingontwijking de reputatie van de bank dan wel de financiële markten schaden.

De good practices biedt voorbeelden op welke wijze banken, mede in het licht van veranderende maatschappelijke opvattingen over belastingontwijking, inzichtelijk kunnen maken hoe groot het aandeel cliënten in haar cliëntportefeuille is die aan een vorm van belastingontwijking doen. De bank kan met deze informatie vervolgens haar risk appetite op het vlak van belastingontwijking door haar cliënten nader invullen en de risico's voor haar eigen reputatie beter beoordelen en beheersen.

3. Diepgang in het cliëntenonderzoek

In de verschillende consultatiereacties hebben de banken aandacht besteed aan de wijze waarop zij het onderzoek naar de individuele cliënt binnen hun bank hebben vormgegeven. Hierbij hebben zij aangegeven dat verschillende onderzoeksinspanningen zoals genoemd in Hoofdstuk 5, niet voor alle cliënten noodzakelijk (en passend) zullen zijn.

DNB onderschrijft de risico-gebaseerde aanpak (die ook volgt uit geldende wet- en regelgeving) en heeft dit verduidelijkt in het good practices document door enkele aanpassingen door te voeren in Hoofdstuk 5:

Paragraaf 5.1 'Nader onderzoek fiscale integriteitsrisico's':

Uitgangspunt is dat niet elke cliënt nader hoeft te worden onderzocht. De bank zal zich met name richten op de cliënten waar de risico's daartoe aanleiding geven, zoals geïdentificeerd in de scan van de cliëntportefeuille of op basis van het individuele fiscale risicoprofiel van de cliënt.